

V Nitre, dňa 27.12.2019

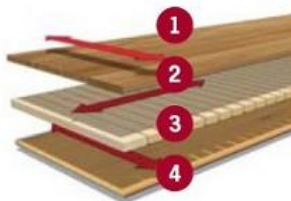
Krátka história veľkoplošných drevených parkiet

1- Suché zámkové spoje parkiet

Drevené podlahové krytiny od cca. 60. rokov 20. storočia prešli vývojom. Najprv bola uvedená na trh **stabilnejšia** - trojvrstvová konštrukcia drevených parkiet, ktorá popri úspore tvrdého kvalitného dreva priniesla aj možnosť plávajúcej pokládky veľkoplošných drevených parkiet.

Obr.1 - konštrukcia

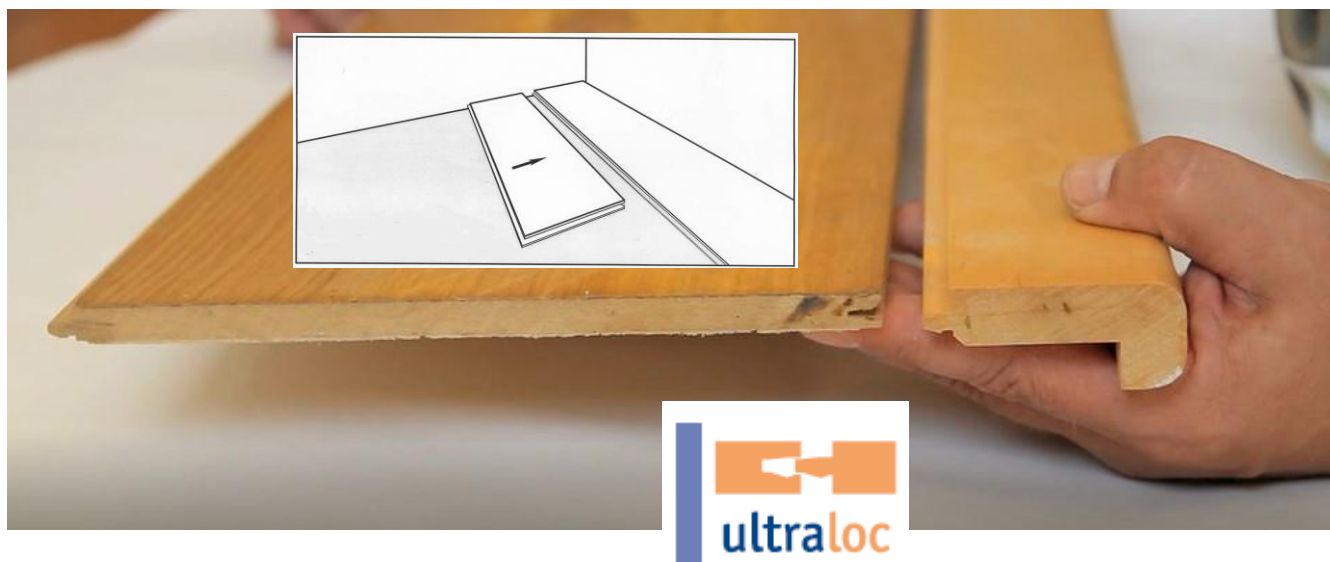
1. **Povrchová úprava:** niekoľko vrstiev laku alebo prírodný olej
2. **Horná vrstva:** cca 2 – 5 mm tvrdé drevo
3. **Stredná vrstva:** 9 mm mäkké drevo
4. **Spodná vrstva:** 2 mm smreková dýha

Spoje Pero-Drážka sa vyplňovali lepidlom.

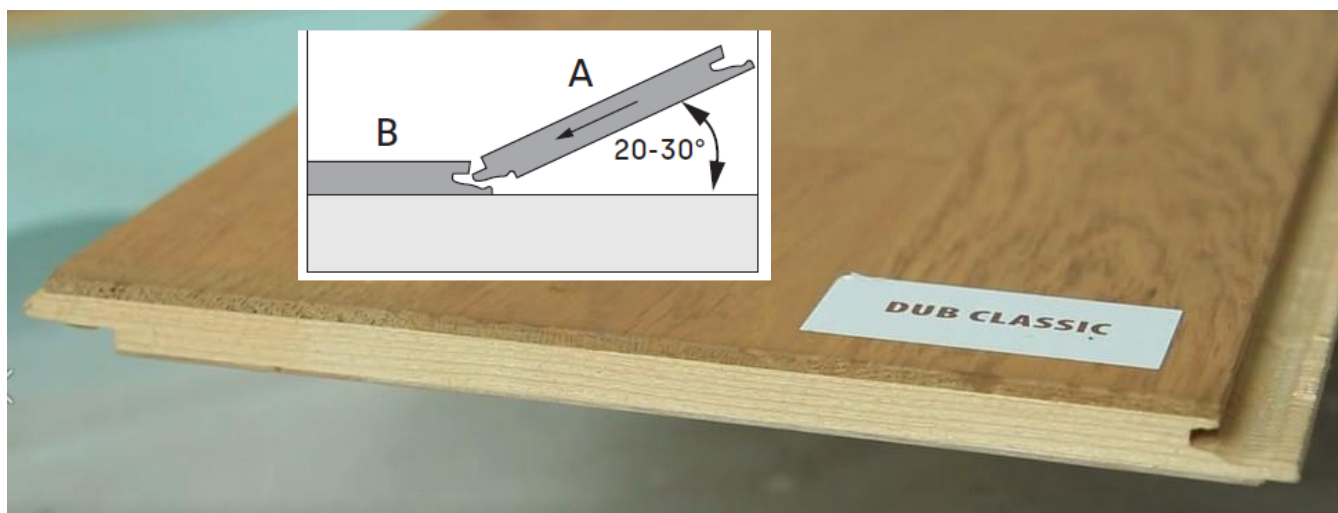

Okrem zložitosti montáže boli spoje náchylné na „vylámanie“ hlavne na nerovnej a vypuklej podlahe a podlaha sa časom rozišla.

Neskôr lepené spoje Pero-Drážky boli nahradené systémom klik zámkového spoja bez použitia lepidla. Najprv horizontálny zasúvací spoj (dovoľoval rozobratie podlahy 2-3 x)

Potom z vrchu (pod uhlom) zasúvací spoj (dovoľoval viacnásobné rozobratie a zloženie podlahy).

Vyfrézovať tesný a precízny zámkový spoj na mäkkej strednej drevine trojvrstvových parkiet však bolo obťažné.

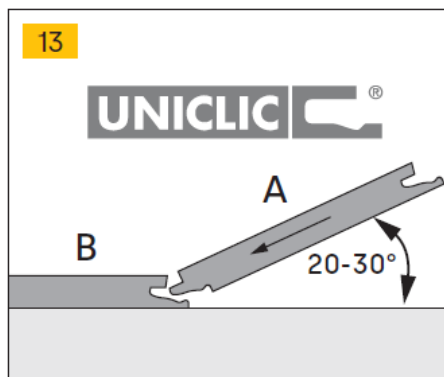
Vyvíjali sa preto systémy vkladania zámku z HDF lamely:

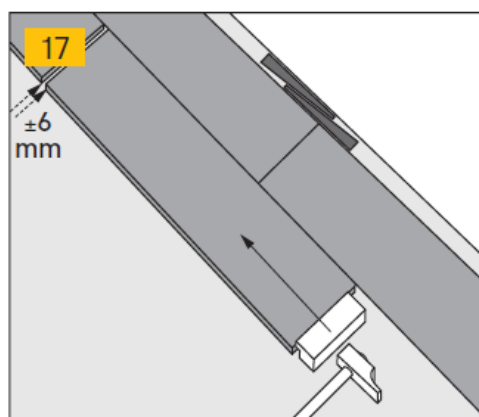
alebo vyrobenia celej drevenej strednej konštrukcie priamo z HDF dosky.

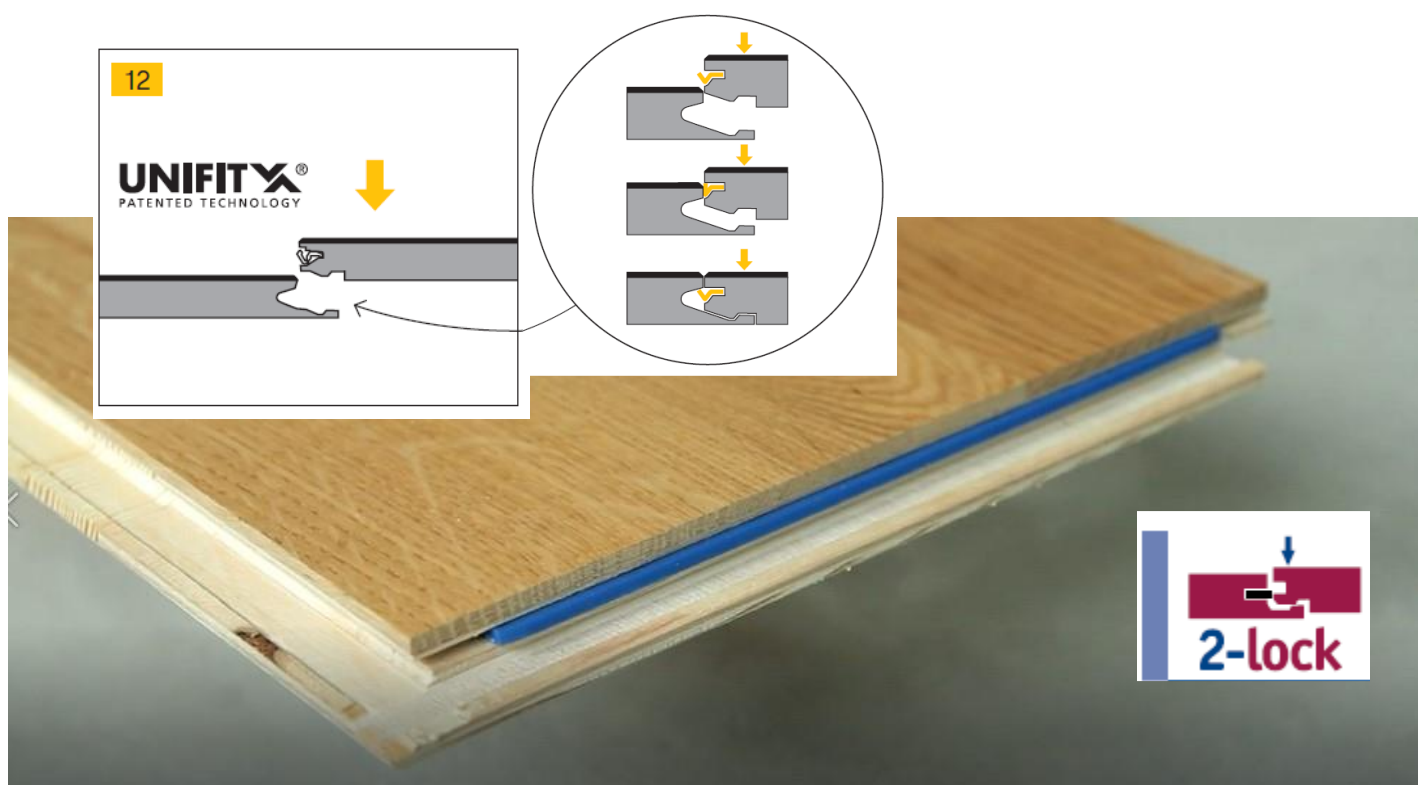
Nutnosť zasúvať suchý zámkový spoj pod uhlom bol problémový, lebo celý montovaný rad sa musel nadvihovať.

Pri inom type spoja stačilo síce dosku len zasunúť už v ležiacej polohe, ale potom spoj bez zaklapnutia bol slabší.

Najnovší vývoj v tejto oblasti je zvrchu zasúvaný spoj s umelým vloženým pružným perom na krátkej strane. Pri takomto type spoja je možné každú dosku jednotlivito zaklapnúť zvrchu na krátkej strane.

2- Klick zámky a výrobcovia:

Na trhu existuje veľa vyhotovení Klick zámok. Niektorí veľkí výrobcovia (Kährs, Tarkett) sa spoliehajú aj na vlastný vývoj a spolupracujú so špeciálnymi vývojovými firmami. Vplyvom neustáleho tlaku na ceny výrobkov však veľa výrobcov podláh prechádza na nákup unifikovaných zámkových spojov hlavne na lacnejšiu kategóriu svojich výrobkov. Tieto spoje spotrebiteľ nájde nielen na drevených, ale aj na Laminátových podlahách, či iných doskách pre plávajúce polozenie.

Nájdete ich pod rôznymi označeniami:

UNIFit X (Parky), UNI fit (Egger), Uniclic (Quick-Step), 1clic 2go (Krono-Original), Woodloc (Kährs), 2-lock (Tarkett)

3- Protiťahová vrstva

Je všeobecne známe, že drevo pri zmene vlhkosti pracuje - mení svoje rozmery. Platí pritom, že rozmery sa menia v každom smere inak. Kým v smere vlákien je maximálna zmena rozmeru 0,1-0,3 %, naprieč vlákien v tangenciálnom smere môže byť zmena v závislosti od dreveniny 6-12 %. Treba ešte spomenúť, že zmeny rozmerov prebiehajú v rozmedzí vlhkosti 0 % (absolútne suché drevo) až do približne 30 % (bod nasýtenia vlákien), pričom vlhkosť v celom rozsahu môže drevo prijímať zo vzduchu (hygroskopicitá dreva).

Pri aglomerovaných materiáloch (DTD, MDF, HDF,...) to celkom neplatí, pretože triesky, resp. drevné vlákna sú orientované väčšinou rôznymi smermi a hygroskopicitá materiálov je ovplyvnená aj pridanými látkami (lepidlá, hydrofóbne látky).

Parkety sa vo všeobecnosti vyrábajú do určitého prostredia, ktoré vyhovuje aj užívateľom. Väčšinou je to klíma v miestnostiach s teplotou vzduchu 20°C a jeho relatívnou vlhkosťou (RH) 50 % (povolený rozptyl 40 – 60%). Také isté parametre sú predpísané aj pre dopravu a skladové priestory.

Konštrukcia 3-vrstvových parkiet pozostáva z nosnej vrstvy (preglejka, laťovka, DTD, HDF, MDF...), nášľapnej (dekoračnej, úžitkovej) vrstvy a protiťahovej vrstvy. Teoreticky by protiťahová vrstva mohla byť vynechaná, avšak len za predpokladu, že parkety budú počas celej životnosti len v prostredí, pre ktoré boli vyrobené. Keďže takéto prostredie nie je možné bežne trvalo udržiavať, používa sa spodná protiťahová vrstva pre zabránenie deformácií parkiet pri zmene klímy, avšak len v doporučenom rozsahu (20 °C, RH 40 – 60 %).

Konštrukcia s laťovkovým stredom má význam v tom, že vlákna strednej vrstvy sú orientované kolmo na vlákna nášľapnej a spodnej vrstvy, pričom stabilizujú šírku a bránia priečnej deformácii (korýtkovaniu) parkiet. „Korýtkovanie“ však nehrozí ani pri použití inej nosnej vrstvy pri dodržaní predpísaných parametrov prostredia.

Pri zmene parametrov prostredia mimo doporučené hodnoty môže dochádzať k nezvratným zmenám tvaru a akosti parkiet (trhliny na nášľapnej vrstve, oddelenie vrstiev...). Pri výraznom poklese RH stráca vrchná vrstva rýchlo svoju vlhkosť a zosychá, stred je vplyvom vlhkosťného spádu vlhkejší a mení rozmer minimálne a protiťahová vrstva môže mať pôvodnú vlhkosť, prípadne aj vyššiu vplyvom zlého skladovania.

5- Lepidlá na lepenie vrstiev veľkoplošných drevených parkiet

Pri porovnávaní vyrábaných drevených parkiet teraz a cca. 10 rokov dozadu je potrebné prihliadnuť na vývoj materiálov stavebnej chémie:

- Ekológia tlačí nahrádzať rozpúšťadlové lepidlá inými na vodnej báze, ktoré nemusia byť tak silné a viac sú náchylné na vysušenie.
- HDF dosky sa viac impregnujú, môžu mať zvyšky separátora na povrchu. Separátor sa používa na ošetrovanie lisovacích platní, aby sa k nim neprilepili dosky.
- Penetrácia lepidla do takto ošetrenej HDF dosky nemusí byť už tak účinná, ako v minulosti.

Sú to však určite dopady, ktoré musia byť stále vyhovujúce pre bežné užívanie drevenej podlahy v súlade s platnými technickými normami. Parkety sú však menej odolné pri prekročení odporúčaných parametrov skladovania a užívania. Do toho sa samozrejme počíta aj doba od inštalácie po odovzdanie bytu koncovému klientovi.

Vypracoval:

Ing. Tibor Pásztor

Ing. Jaroslav Lalák

Ing. Tibor Pásztor
Vrchný cechmajster CPS